

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Apáczai-utca 3. sz.

A lap szellemi részére vonatkozó közleményeket a szerkesztőség címére kérjük beküldeni.

Egy másodposztos 5 kr. Hírcsés-bélyeg 50 kr.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatali intézkedések.

LAPTULAJDONOS:

A SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA-RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

DR. PERSZ ADOLF.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 6 frt — kr.

Félévre . . . 3 » — »

Negyedévre . . . 1 » 50 »

Egy hónapra — » 60 »

Helyben házhoz hozva:

Egész évre . . . 8 frt — kr.

Félévre . . . 4 » — »

Negyedévre . . . 2 frt — kr.

Egy hónapra — » 80 »

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.

Félévre . . . 5 » — »

Negyedévre . . . 2 » 50 »

Egy hónapra . . . 1 » — »

Egyes szám ára 4 kr

A »diszpolgár« gazdálkodása.

(V.) Még a jelen válságos helyzetből sem magyarázható meg az a könyelműség, melylyel a képviselőház az első negyedről szóló pénzügyi jelentést tárgyalta. Fél óra alatt végzett az országgyűlés az a jelentéssel, mely 16 millió deficitről szólt. — mintha csak egy viczinális vasut engedélyezéséről lett volna szó!

Az a körülmény pedig, hogy ezt a jelentést, mely arról is tanuskodott, hogy a kormány a törvényhozás tudta és beleegyezése nélkül milliókat költött el a más célra beszerzett pénztári készletből és hogy ennek következtében újabb kölcsönre van szükség, — az a körülmény, hogy ezt a szomorú jelentést a szélsőbal egy része is, élén Kossuth Ferenczcel! — tudomásul vette, — lerántja a leplet a kormány és a radikális szélsőbal paktumáról.

Emyire jutottunk immár, hogy Kossuth Lajos fia bizalmat szavaz a közösüges kormánynak nem egyházpolitikai, hanem pénzügyi dologban. Hol van a politikai erkölcs?

Igy érthetjük meg a »Pester Loyd«-nak rettentő fenyegetését, hogy — ha Bánffy elégtételt nem kap — nem csak a kormánypárt, hanem a szélsőbal is — átmegy az ellenzékbe!

De térjünk vissza a pénzügyi jelentéshez. Kossuth és pártfeleinek szavazata arra vall, hogy ennek a dolognak szoros összefüggése van az — egyházpolitikával. Könnyű kitalálni az összefüggést. Wekerle pénzügyi politikájának bukásáról, a valuta meghiúsulásáról, az államháztartásban előállott deficitről, *Wekerle hibáinak eltakarításáról van szó.* Ebben szívesen közreműködik a szélsőbal is.

Néhány magyar lap megemlékezett már ezekről, de a válság absorbeált minden figyelmet. Jónak látjuk azt ismételve erre a szomorú dologra irányítani.

Egyik előkelő bécsi lap május 11-iki számában részletesen foglalkozik a ma-

gyar pénzügyi helyzettel. Nem fűzünk hozzá kommentárt, adjuk amint következik:

»Ami hetek óta nyílt titok volt, hogy a magyar állam pénzügyei jelentékenyen rosszabbodtak, a pénzügyi jelentésben szomorú megerősítést talált. Sőt mi több, ebben már a magyar államháztartásban küszöbön álló nagy esemény, a deficit is előre veti árnyékát. Nyíltan elismerjük, hogy az első negyedév pénzügyileg rendszeren a legrosszabb, de ez a rettenetes nagy deficit emellett is meglepő és fenyegető. Az első negyedév összes bevételei 104,388,194 frtra rúgnak, a kiadások pedig 130,619,618 frot tesznek ki, — ami *26.131.424 frtnyi deficitet jelent.* — A pénzügyminiszterim hivatalos jelentésében a fogyasztási- és a szeszadónak 3 és fél milliónyi kevesbedését az országnak mindig kedvezőtlenebbül alakuló gazdasági viszonyaiból magyarázza. Eltekintve attól a szintén jelentékeny körülménytől, hogy az államvasutak kiadásai 2 és fél millióval emelkedtek, a gazdasági helyzet súlypontját az állam egyik fő bevételi forrásának, a fogyasztási és szeszadónak tekintélyes apadásában találjuk, mert ebben első sorban az államháztartási egyensúly alapjának megrendülését kell látnunk, mely a mezőgazdaságnak folyton növekvő szükségletei mellett, csakhamar az egészet megingatja, és az utóbbi éveknek annyira magasított pénzügyi vívmányait megsemmisíti.

Felesleges megjegyezni, hogy a jelenlegi pénzügyminiszter, Lukács, nem felelős a dolgok e szomorú állapotáért: hisz csak pár hónap óta van hivatalában. Ez az állapot *Wekerle öröksége. Ez utóbbi ezen kívül a 144. milliónyi pénztárkészletből 115 milliót adott ki,* úgy hogy jelenleg csak 29 millióra megy a nyilvános pénztárak készlete és Lukács kijelentette, hogy legközelebb *újabb kölcsönjavaslattal* fog a ház elé lépni. *Wekerle négy dolgot hagyott örökségül: a polgári házasságot, új adósságokat, üres*

pénztárakat és a gazdasági válság kezdetét. Magyarország büszke lehet az ő »nagy Sándor«-ára.

Ezeket mondja a tekintélyes bécsi lap idevonatkozó czikke.

Kijelentettük, hogy ez alkalommal nem fűzünk hozzá kommentárt felesleges is lenne, hiszen ismert dolgokat hivatalos miniszteri jelentésekből kiszedett adatokat sorol elő ez a bécsi lap.

Csak azt a megjegyzést tesszük, hogy az a félszáz magyar város, mely az egyházpolitikai hecczek idején felső kommandó szóra diszpolgárává választotta az egyházpolitika vezérét, büszke lehet »diszpolgár«-ára, mert ime a külföld is tudja már, hogy az a »diszpolgár« nemcsak a felekezeti béke megbontója volt, nemcsak áldatlan küzdelembe sodorta az ország különböző vallásu polgárait, hanem egyuttal alá ásta a nemzet anyagi jólétét is, az országot gazdasági válságba, pénzügyi zavarba döntötte.

Politikai helyzet.

Legújabb hírekül regisztrálhatjuk a következőket.

A döntés majd csak a főrendiházi tárgyalás után fog bekövetkezni. Tehát a Bánffy-kormány nem jutott abba a helyzetbe, hogy a főrendiházi tárgyalásoknál, a kivánt elégtétel birtokában, vagy a király bizalmának kijelentéseivel szerepelhessen.

Egyébiránt a válságot, úgy látszik, békésen elintézni sikerült, még pedig egy királyi leirrattal, mely Bánffyhoz lesz intézve. Ennek szövegét báró Jósika gróf Káldokyval megállapította, s Budapestre hozta, hogy megnyerje hozzá a magyar minisztertanács hozzájárulását.

A békés kiegyenlítés kilátásai jelentékenyen javultak az által is, hogy a kivánt római reklamáció most már másodrangú kérdéssé lett.

Tehát a kormány és pártja, melyek csak néhány nap előtt olyan fennen hangoztatták: teljes elégtételt Bánffynak! s hadd menjen el rögtön a római reklamáció! különben a kormány lemond! s a kormány pártja a szélsőbalra megy át! úgy látszik megalkuszik a föltételekre nézve 50 %-ban, persze a legfőbb cél érdekében: hogy továbbra is a hatalom birtokában maradjon!

Már a negyedik üdvözet.

Miután Bánffy miniszterelnök a képviselőházban elmondotta világhírűvé lett beszédét Agliardi pápai nuncius ellen, kissé sokára, de jobb későn, mint soha, mégis csak megkezdett indulni az üdvözetek sora, az ő remek magatartása okából (?) Nem rég összesen három ilyen gratuláczióról tehetünk említést többről azért nem, mert nem is volt több. Akkor biztosra vettük, hogy legalább sűrűbb folytatása lesz. No az van, összesen egy. A gratuláló dr. Wolff hajdani szászvezér, az egy főispán, s a debreczeni szabadelvű párt helyettes elnöke után, újabban a komáromi szabadelvű párt vezetősége következett. Már ez a negyedik üdvözet. Ejnye bizony lassacskán megy. S a hátrálók még utóbb le is késnek?!

A zólyomi mandátum.

Lapunk tegnapi számában teljes tárgyilagossággal közöltük a zólyomi választási szituációt. Persze a félhivatalos O. E. a maga módja szerint ugyancsak veri a nagy dob, s recsegteti a legnagyobb trombitát.

Tudósítása a többi között így szól: A különben esendes város nyugalma feldúlták a választás izgalmi. A néppárt jelöltje érdekében éjjeli gyűléseken, a papok a nőket lázítják férjeik ellen! A gyetvaiak megfélékezésére (!) Katonáság kirendelésére lesz szükség (!) Az egész kerületet elárasszotta a papság, mely valóságos keresztet hadjáratot indított a kormánypárt ellen. Gyűléseket tart, melyekhez Rimely püspök áldását kéri, a ki melegen buzdítja a papságot a küzdelemre (!)

Igen érdekes és jellemző, hogy a fenn nevezett félhivatalos idekeveri a püspöknek azon táviratát, melyet lapunkban jóval ezelőtt közöltünk s mely a szliácsi kerületi papság üdvözetére volt a felelet.

Ime a kormány félhivatalosa sem tud mást mondani, mint azt, hogy a papok esetleg a püspök áldásával korteskednek. Hát ez ellenben szükséges a fegyveres erő?

S hát a liberálisok hogyan s mivel korteskednek?!

Régi dolgok új világításban.

Laptársénk a »Nemzeti Ujrág« »Kálnoky és a delegáció« cím alatt a következőket írja.

A közzétett királyi kézirattal ő felsége a delegációkat június hatodikára hívta egybe. A kormány hívei, akik a jelen válságos helyzetben a remény minden legkisebb szálába is beleka-

A „TISZÁNTUL“ TÁRCZÁJA.

A hűvös lakás.

Pözl E. után: Dr. Margitai.

Lakásom északnak fekszik s oly vastag falai vannak, hogy minden ablakfülkéjét külön ki lehetne adni.

Télen fagyoskodtam egy kicsit benne, mert daczára, hogy mindkét kályhát fűtettem, a hőmérséklet sohasem emelkedett 13 fokon felül. Réaumur szerint, mely szám, mint hőmérőszám, szerencsétlenséget jelent — megkaptam a náthát, melytől azután nem is szabadultam meg. Mig bebugyoláztam lábakkal az íróasztal mellett gunnyaszték, féktelen örömmel gondoltam a nyárra. Kiszámítottam, hogy vastag falaihoz és északi fekvéséhez képest mily hűvös lesz lakásom nyáron, s láttam magamat képzeletben, boldogan elterülve a díványon hűselni, mig odakünn tropikus hőség uralkodik.

Szinte dőzsöltem ama gondolat gyönyörűségében, hogy bőröm hűvös lesz, mint egy hámozott, beszózott ugorka.

Mikor tehát a nyár elközelgett, elhatároztam, hogy kiszolgáló asszonynomnak egy személyes találkozás alkalmával ki fogom adni a lakás hűvös tartására vonatkozó rendeleteimet. Megjegyzem t. i., hogy a kiszolgáló asszonyt igen ritkán láthatom.

Ha éjfél tájban hazavetődöm, ő már termé-

kapaszkodnak, ebből a körülményből, amely ugy Ausztriában, mint Magyarországon bizonyos feltűnést keltett, politikai tőkét akarnak kovácsolni. Azt mondják, hogy a delegáció egybehívása bizonyítéka Bánffy pozíciója megerősödésének, mert szerint Kálnoky aligha lépne a magyar delegáció elé, ha a külügyminiszter és Bánffy között támadt konfliktus el nem volna intézve. Ellenkező esetben ugyanis — így szövik tovább okoskodásukat — a magyar delegációban szóba hoznák a nuncius ügyét és a külügyminisztert a felháborodás áradata elsőpörné székéből.

Igen jól értesült budapesti politikai körökben azonban — mint halljuk — meg vannak győződve arról, hogy ez az egész kombináció alapjában és részleteiben egyaránt téves. Gróf Kálnoky a delegációval való rémités csöppet sem ijeszti meg, sőt ellenkezőleg ő maga fogja a delegációban szóba hozni az ügyet, ha a kormánypárt, mostani legénykedése daczára, a delegációban hallgatna. És ekkor az egész ügyre új világítás fog esni. Báró Bánffy Dezső ugyanis a magyar parlamentben nem olvasta fel az egész levelezést, a mely Agliardi nuncius magyarországi útjára nézve közölte és Kálnoky között folyt, hanem annak csak egyik és pedig azt a részét, a mely az ő igazolására szolgálhatna.

Gróf Kálnoky azonban a felolvasotton kívül másik két jegyzéket is intézett a magyar miniszterelnökhöz. Ezek egyikében utalt arra a lehetőségre, hogy a nuncius utazása politikai komplikációkat idézhetne elő. Másikában, amely akkor írt, a mikor a nuncius Esztergomban időzött, azt ajánlotta Bánffynak, hogy a nuncius a magyar kormány aggodalmai iránt jóakaró és bizalmas tanács alakjában tájékoztassa.

Ha Bánffy e jegyzéket figyelembe veszi, a konfliktusra valószínűleg nem lett volna sem ok, sem alkalom. A magyar kormány azonban egyszerűen negligálta a külügyminiszternek e két jegyzékét és e helyett kenyértörésre vitte a dolgot. Utólag persze Bánffynak jó oka volt agyonhallgatni e jegyzékeket, sőt legszívesebben elhallgatta volna azt a jegyzékváltást is, a melytől a képviselőházban felolvasott és a melylyel a képviselőházban efemer életű, olesó diadalra tett szert.

Gróf Kálnokynak ellenben legesekélyebb oka sincs a titkolózásra és szilárdul el van tőkélve, hogy a delegációnak a maga egészében be fogja mutatni a szóban forgó levelezést. Ennélfogva nagyon téves következtetés az, hogy Kálnoky állását a delegációnak június hóra való egybehívása megrendítette. Ellenkezőleg, ő sietette az egybehívást, a mennyiben ez ha-

szetesen régen alszik; ha viszont reggelenként bejő hozzám, én akkor alszom még; midőn pedig délelőtt fölkelek és távozom, ő már a piacon jár.

Rendesen tehát csak papíroson érintkezünk egymással, nagy iv-papíroson, melyre kíváncsiságaimat és panaszaimat nagy olvasható betűkkel szoktam följegyezni.

Ugyanez uton tudom meg feleleteit.

Könnyen megeshetnék azért, hogy egy váratlan szerencsétlenség esetén így szólana rólam a rendőri jelentés:

»A szánalomra méltó ur végrendelkezést hagyott hátra lakásán, melynek értelmében ingét ki kell javíttatni, husz krajczárért spirituszt kell venni.«

Épen kezem ügyébe esik utolsó levelezésünk iva. A megszólítás: »Borbála!« így nevezem őt t. i. büntetésképen mindannyiszor valahányszor valamely keserű szemrehányásra ad okot; egyébkor a szelidebb »Bábi,« vagy »Betti« járja. Tehát:

— Borbála! I. Két napja hiányzik a theáskanál. Talán esernyővel kavarjam a theát?

II. Hol van a eszmaahuzó? Talán hintázik rajta?

Alatta a felelet. Bábi kezéből mintha seprőnyéllel irta volna:

»Nagyságos Úr meg van a kalán a vizedzsába lettem meg a konyhába bocsánat kérem — eszmaahuzó nem tudom hol lehet — talán eltevezet dugni valahová!«

talmában állott és ha abban a kormánypárt és a külügyminiszter között ellentét fog felmerülni, Kálnokynak semmi oka sincs attól visszarettennie.

Lapszemle.

Budapest. 1895. május 14.

A **Magyar Állam** azt írja, hogy a legnagyobb valószínűség szerint a kormány végnapjait éli. Bánffy erkölcsi bukást szenvedett, helyzete tarthatatlan, elégtételt nem kapott, tehát mennie kell.

A **Hazánk** örömet fejezi ki a felett, hogy a II. országos gazdakongresszusra 1063 magyar földbirtokos jelentkezett, mert ez a társaság ugymond a magyar nemzet igazi képviselője, és a kié a föld, azé az ország és a hatalom.

A **Nemzeti Ujság** gróf Szapáry Gyulának a két hátrálékos egyházpolitikai törvényjavaslat tárgyában a képviselőházban tett indítványának életrevalóságát fejtegeti, melynek elfogadását a főrendiháznak melegen ajánlja.

A **Pesti Napló** azt írja, hogy a válságnak véget kell vetni. Ha a királynak nem tetszik a szabadelvű párt, szakítson vele, s alakítson kormányt a kisebbségből, de mielőbb, mert az ország nyugtalanságát már ideje csillapítani.

A **Magyarország** »Beadta-e a kormány lemondását?« cím alatt felsorolja mindazon baklövéseket, miket Bánffy elkövetett s azon megaláztatásokat, melyeket el kellett szenvednie s sajnálatát fejezi ki, hogy olyan miniszterelnöke van az országnak, ki még ilyenek után sem mond le.

A **Pesti Hírlap** szerint a helyzet tarthatatlan. A nyugtalanság is szertelen nagy. Az egész közélet fel van dülva, s nemcsak a pártok szenvednek hanem az egész ország; legfőbb ideje lenne már, hogy a válságnak vége legyen.

A **Nemzet** a legutóbbi napokban felmerült politikai események indító okaival foglalkozik s azt mondja, hogy mindezen események csak arról győzték meg az országot, hogy egyedül a szabadelvű pártban lehet bizalma.

Az **Egyetértés** szerint a helyzet ma úgy áll, miszerint a király által megalázva, a külügyminiszter által megrugdalva, egész Európa előtt neveltségessé téve, létezésének minden lehetőségében halálosan érintve, lép a kabinet holnap a főrendiház elé, hogy a még hátrálévő, már kétszer visszautasított egyházpolitikai javaslatokat egy harmadik és előreláthatólag utolsó tárgyaláson keresztül révbe juttatni megkísértsé.

Mire én:

»Nevetséges! A eszmaahuzót keresse tovább! Holnap pedig költson fel korán. Fontos mondanivalóm van.«

Bábi pontosan megfelelt parancsomnak, én pedig elrendeltem, hogy az ablakokat napközben tartsa zárva a nagy hőség miatt, este meg reggel pedig nyissa ki. A nagy hőség mihamar elkövetkezett, de esudálatos — szobámban is, daczára a vastag falaknak, északi fekvésnek, daczára a bezárt ablakoknak. Mivel sehogyse tudtam a dolgot megmagyarázni magamnak, jónak láttam szigorú vizsgálatot indítani Bábi ellen. E czélból a következő kérdőlevelet fogalmaztam.

»Borbála! Ugy izzadok e lakásban mint egy gőzgép. Talány bizony asszonyi értelmességében, atyai intelmeim ellenére nyitva hagyta az ablakokat nap közben is? Vagy rettetes eszma-szegénységében utójára még be is fűtött, amit annyira elfelejtett megtenni télen át? Tegnapi olyan szagot éreztem. Vagy mit tett az ég szerelméért? ... Vallja be könnyítsen legalább a lelkiismeretén. A feleletet még ma estére óhajtom, valamint a törülközőt is, vagy talán azt gondolja, hogy magamat fogom a kötélre akasztani száritás végett, azért mert mindig elhurezolja a tűrőkötőt? Ha még egyszer olyan vastagon fogja bekenni cipőmet, czilinderemet ha még egyszer visszajára keféli, a hatóság védelmét veszem igénybe maga ellen. Adatott délelőtt tizkor »jelentékeny bosszuságomban.«

a bizottságot újabb jelentéstételre utasítja. Ellen esetben a tárgyalásnak szabad folyást kell engedni s az indítványokat szakaszonként megtenni — szakaszonként szavazni.

Zichy Nándor gróf nem ért egyet a miniszterelnök interpretációjával s kéri a házszabályok azon szakaszát, melyre a miniszterelnök hivatkozott felolvastatni.

Wlassics Gyula: Mivel a tanácskozás szubstratumát a hármass bizottság jelentése képezi, kéri az elnököt, hogy a kérdést úgy tegye fel, hogy a szavazás a már elfogadott I. és II. fejezeteket ne érintse.

Gajári Salamon szintén a kérdés feltevéséhez szól.

Dessewffy Aurél gróf kéri Esterházy gróf indítványát aként kitűzni, hogy a szavazás a IV. fejezetre nem vonatkozik.

Keglevich István gróf szerint a kérdés az, hogy hajlandó-e a főrendiház a hármass bizottság jelentése alapján a törvényjavaslat el nem fogadott szakaszait elfogadni

Zichy Nándor gróf a kérdés precízírozott feltevését kívánja, hogy minden félreértésnek eleje vétessék.

Elnök a kérdést a következőleg tette fel: Elfogadja-e a főrendiház az egyesült hármass bizottság jelentését általánosságban a részletes tárgyalás alapjául?

A kik elfogadják igennel szavaznak, akik nem fogadják el nemmel.

NAPTÁR.

— Május 15. —

Szerda. Róm. kath. Izidor vértanu. Prot. Mózes. Görög kel. május 3. Maura és T. Izar. Ijar 21.

Nap kel 4 óra 12 p., nyug. 7 óra 9 percz. Hold kelte 12 óra 36 p., nyug. 9 óra 20 p.

Május 15. Biharmegyei orvos-, gyógyszerész- és természetudományi egylet közgyűlése.

.. 15. A központi választmány ülése d. u. 3 órakor.

.. 15. A kórházi választmány ülése d. u. 3 órakor.

.. 20. A számonkérő szék ülése a városnál.

.. 24. Az iparos tanoncz iskolai bizottság ülése.

.. 25. Biharmegyei rendkívüli közgyűlése.

.. 26. Biharmegyei és nagyváradai nőegylet évi rendes közgyűlése.

.. 27. Az orvos és gyógyszerész egylet rendkívüli ülése.

Jun. 4. Középiskolai tanulók kerületi tornaversenye Nagyváradon.

UJDONSÁGOK.

Lapunk egyes számai a következő üzletekben kaphatók:

Kiss Dávid kereskedése Fő-utca,
Sonnenwirth-Iéle bazárban Fő-utca,
Kádár és Kiss cégnél Kishid-fő,
Kutasi D. papirkereskedésben Uri-utca,
Pauker Dániel papirkereskedésben Kis-placz,
Reich Sándor vegyeskereskedésben Szent-János-utca,

Mezey János fűszerkereskedésében Körös-utca.
Reich Antal kereskedése Nagy-Fürdő-utca.
Ugyanezen helyeken előfizetések is elfogadhatók.

* **A pápa körlevele.** Az „*Osservatore Romano*” jelenti, hogy XIII. Leo pápa rövid körlevelet bocsátott ki, melyben felszólítja a kath. híveket, hogy pünkösdkor novénát (kilenc napi ájtatosságot) tartsanak és kérjék a Sz. Lélek kegyelmét az összes katolikusok egységért.

* **Színházépítés szóval.** A színház építése tárgyában kiküldött bizottság tegnap tartotta meg a Helmer és Felner czég kiküldöttjével a tárgyalást.

A czég képviselőjében megjelent Felner Ferdinánd a bizottsággal együtt legelőször is a nagypiaczterre ment ki a színház építésére kijelölt hely megtekintése végett s azt nagyon megfelelőnek találta. Szerinte a színház főhomlokzatával nyugatnak, két mellék homlokzatával pedig délnek és északnak lenne építendő.

A bizottság azon kérdésére, hogy 900—1000 néző befogadására felépíthető-e a színház 250—300 ezer frtból? azt válaszolta, hogy 900 nézőre gázbevezetéssel együtt 305 ezer forintból felépíthető, sőt ezen összegben 10000 frt szinpadi felszerelés is befoglaltatik. Ha a színház villanyvilágításra rendeztetnék be úgy a gépek nélkül is 10000 frttal több költséget igényel.

Ha a színház 900 nézőre építtetik fel, a következő beosztást ajánlja: a földszinten két proscenium páholy, 4 rendes páholy, 250 ülő s 150 álló hely, az I. emeleten 2 proscenium páholy és 23 rendes páholy; a második emeleten 2 proscenium páholy, 150 zártszék és 180 állóhely.

Felner Ferdinánd a tervezetért, az építés vezetése, ellenőrzése, számadások felülvizsgálata stb-ért a vállalati összeg 5 százalékát kéri díjazatul; Ezenkívül a munkavezető részére 3600 frtot, s minden egyes utazásáért 120 forintot, összesen körülbelül 20 ezer forintba teszi az ezimen előálló kiadást.

A tervezetet 4 hó alatt készítené el. Az árlejtés alkalmával számítható százalék leengedésekből 1000 nézőre lehetne a színházat kibővíteni és pedig a II. emeleten 4—4 páholy, balkon, üllő- és állóhelyek szaporításával.

Kijelentette továbbá, hogy szavatol azért miszerint a színház nem fog többé kerülni, de viszont kiköti az olcsóbb ajánlattevők ne melőztessenek.

Felner előadása folytán a bizottság javaslatba hozza a tanácsnak, hogy a színháznak 1000 nézőre leendő felépítésének elrendelése s a szerződésnek a Felner és Helmer czéggel leendő megkötése iránt a júniusi közgyűléshez tegyen előterjesztést.

Ninger Ignác. Az erdélyi egyházmegyének gyásza van. — A szeben-fogarasi espereskerület papsága fájdalomtelt szívvel tudatja közszeretletben álló főesperesének nagyságos és főtisztelendő Ninger Ignác báthmonostori címzetes apát, szeben-fogarasi kerület főesperesének. Nagyszeben-belvárosi plébánosnak stb. élete 72-ik, áldozársága 48-ik évében, folyó hó 11-én d. u. 5 órakor szívszélhűdés következtében bekövetkezett gyászos elhunytát. — Az elhunyt a legkiválóbb jellemű férfiak egyike volt, kitűnő hitbuzgalom egyesült benne a legnagyobb tapintattal, főleg utóbbi nehéz és exponált állásán. Mélyreható tudása mellett, a leggazdagabb gyakorlati tapasztalatokkal dicsekedhetett. Szellemes társalgó volt, s azonkívül jószívű a végletekig. Mindenki tisztelettel hajlott meg kiváló tulajdonságai előtt, s a mi fő, mindenki egyaránt szerette is. Régebben és pedig az 1848—49-iki események közben, bátor és tapintatos fellépésével egy egész vidéket megmentett a nemzetiségi izgalmak veszélyei ellen. Ujabbán pedig mindig szilárdul állotta meg helyét, midőn a nagyszebeni róm. kath. érdekekért küzdeni kellett egyrészt a kormányval, s másrészt a szász egyetemmel szemben. S kitartásának a legkedvezőtlenebb viszonyok daczára, nem egyszer jelentékeny sikerei voltak. — Az Istenben boldogultnak hült tetemeit folyó hó 13-án, nagy és általános részvét mellett helyezték örök nyugalomra. Béke poraira!

* **Lépfene miatt elrendelt istállózás.** Valóságos csapás érte a jószágtartó újvárosi gazdákat. Tegnap már említettük, hogy a huszárkaszárnyában egy ló antraxban elhullott és a fertőzött istállóba állítólággal egy suhancz nyolcz darab tehenet hajtott be. Ezek a tehenek, mint a vizsgálat kiderítette, már előzőleg is megfordultak a ragályozott istállóban és másnap a csordára lettek kihajtva. A szakértő állatorvosok véleménye alapján a rendőrkapitányi hivatal kénytelen volt az újvárosi legelőre járó összes szarvasmarhák és lovak kényszeristállóztatását elrendelni és ezen határozatáról dobszó útján értesítette a közönséget. Egyideűleg jelentést tett a polgármesteri hivatalnak a továbbiak elrendelése iránt. Eltekintve azon valóságos csapásszámba menő állapottól, hogy a

gazdák a hosszú tél után újra a drága szénára, korpára vannak szorítkozva hogy állatjaikat etethessék, nincs kizárva az sem, hogy a lépfene valóságos járvánnyá fejlődhetik és akkor a veszély teljes mértékében fog jelentkezni, mert az antrax tudvalevőleg nagyon hamar végez a szegény párákkal. Reméljük a legjobbat, hogy ezuttal a hatósági intézkedésnek a legfényesebb sikere lesz.

* **Leugrott a vonatról.** E ezim alatt megirtuk, hogy egy urinő Arad és Budapest között öngyilkossági szándékból leugrott a robogó vonatról. Az illető urinő Brenner Leon brailai szódavizgyáros felesége nem öngyilkosnagnak, hanem a vasuti közegek vétkes mulasztásának lett áldozata. A szerencsétlen nő ugyanis évek óta hystericus rohamokban s heves göresőkben szenvedett s férje Kraft Ebing hírneves ideggyógyászhoz akarta vinni megvizsgálás végett. Alig hogy a gyomai állomást elhagyták, kiment a kupéból s tévedésből a vasuti kocsis összekötő ajtaját nyitotta ki, a mely előtt nem volt átjáró deszka a szomszédos kocsiba. Tévedését azonnal észrevéve visszaakart lépni, de e közben a sebesen robogó vonat rázása következtében egyensúlyt veszített és lezuhant. Ezen idő alatt férje mit sem sejtve nyugodtan aludt a kupében. Közvetlen a szajoli állomás előtt ébredt fel s kezdte keresni a feleségét a vonaton, de sehol sem találta. A szajoli állomásról azután táviratozott az elhagyott állomásokra, s a gyomai állomás-főnök táviratából tudta meg, hogy feleségét a nyílt pályán, fején több sebből érezve eszméletlen állapotban találták meg. A Szent-István kórházban, a hová gyógykezelés vegett bevitték a mentők, kezelő orvosai már nem tudtak rajta segíteni, mivel meghalt. — A szerencsétlenül járt nő halálát férjén kívül nyolcz kis gyermeke siratja. A szerencsétlenség ügyében a rendőrség szigorú vizsgálatot indított.

* **Sarkadi József elégtételt kapott.** A közönség bizonyára emlékezni fog még azon hajszára, a melyet az iparhatósági biztos véleménye alapján a nagyváradai ipartestület volt jegyzője: Sarkadi József ellen megindított. Nem elégedtek meg azzal, hogy kenyerétől megfosztották, hogy nyilvánosan megtámadták, még ráadásul bűnügyi feljelentést is tettek ellene. A törvénytörés és kir. tábla teljesen ártatlannak mondotta ki a terheltet, de azért a kir. ügyész egészen a Curiáig vitte az ügyet. Mint értesülünk, a legfelsőbb bíróság már döntött, meghozta a harmadfoku határozatot és indokainál fogva helyben hagyta a tábla megszüntető végzését. Ezzel azonban még nincs megoldva a kérdés, mert következik a megtorlás vagyis az a sajtóper, melyet Sarkadi Gyagyovszky Viktor és Madas Lajos ellen indított, akik egy pámfletben tolvajnak, sikkasztónak és ég tudja mi mindennek nem nevezték el az ártatlanul megtámadott hivatalnokot.

* **A számonkérőszék.** A városi hivatalok vizsgálatát — mint már jeleztük — május 20-án kezdi meg dr. Beöthy László főispán. Az egyes ügyosztályokban már napok óta sürgőnek-forognak a kezelők és keresik a téves ösvényre került aktákat, nehogy a legfőbb princípálisnak oka legyen az elégedetlenkedésre. A referensek is tisztogatják a szerényen félre húzódtott ügyeket, szóval a nagyváradai közigazgatás menete feltűnő gyorsan hald előre.

* **Az országos diákkongresszus.** Az országos diákkongresszusra már megérkezett a budapesti tudományos egyetem ifjusága is. A vasutnál az ottani bizottság fogadta. Tegnapelőtt érkezett oda a kolozsvári egyetem és megkoszoruzta a Szabadság és Csobona-i szobrokat. Az előbbinél Kolozsváry Bálint, jogász az utóbbinál Krenner Miklós bölcész szónokolt. Ott vannak továbbá az eperjesi, nagyváradai, kassai, egri és magyar-óvári akadémiák.

* **Pénztárvizsgálat a városnál.** Sal Ferenc kir. tanácsos polgármester tegnap délután pénztárvizsgálatot tartott Dus László tiszti fő-

ügyész. Bordé Ferenc tanácsnok, Ragány János főszámvevő és Komlóssy József aljegyző közbejöttével. Ugy a közpénztárban, mint az adópénztárban a vizsgáló bizottság mindent a legnagyobb rendben talált.

* Jekelfalussy nyugdíjba vonul. Jekelfalussy Lajos miniszteri tanácsos, aki 20 év óta főnöke volt a magyar rendőrségnek, legközelebb elhagyja állását és nyugdíjba vonul. Visszalépéséről már hónapok óta beszélnek s Jekelfalussy most maga jelentette ki, hogy tartós betegség akadályozza felelősségteljes hivatalának továbbírt viselésében és ezért benyújtja a nyugdíjaztatása iránti kérvényét. Távozásával a belügyminiszterium V. osztályában előreláthatólag nagyobb mérvű változások állanak be. Így a kihágási és rendőri ügyeket egészen el fogják különíteni az ugynevezett politikai rendőrségi ügyektől, a nemzetiségi ügyeket pedig valószínűleg dr. Jeszenszky Sándor osztálytanácsosra bízják. A kombinációk szerint, Jekelfalussy távozásával, a budapesti főkapitányság is külön testületet fog képezni s közvetlenül a belügyminiszter felügyelete alá kerül. A távozó miniszteri tanácsos hatáskörét felosztják és Jeszenszky Sándor főkapitány és dr. Thoroczky Viktor jönnek kombinációba, mint akik Jekelfalussy hivatalát át fogják venni.

* Tézene. A 37-ik gyalogezred zenekara ma délután 6—7 óra között a Bémer-téren fog játszani.

* Örömeben halt meg. Említettük, hogy Kemény Pálnak, a gölei kegyes tanítórend uradalmi tiszttartójának a mezőgazdaság terén sok éven át teljesített hasznos szolgálatai elismerésül a király a koronás arany érdemkeresztet adományozta. A váratlan kitüntetés anynyira meglepte az évek óta betegeskedő tiszttartót, hogy örömeiben szívszélhűdés érte és azonnal meghalt.

* A nagyváradi gimnázisták majálisa. Megnyílt az idő. A feskék után érkeznek a nyári mulatságok is. A gimnázium illusztrációjának kibocsátott meghívója, melyhez egy reménybeli kedves mulatság fűződik, teljes szövegében a következő: A nagyváradi prem. rendű főgymn. ifjusága 1895. évi május hó 25-én a »Félics-fürdőben majális rendez, melyre kívül czimzett urat és becses családját tisztelettel meghívja. A rendező bizottság: Ifj. Örley Kálmán elnök, Konrad Jenő titkár, Ifj. Kőszeghy László pénztáros, Bárdos Ödön, Bezsán Kornél, Breiter Imre, Dallos Mór, Demetrovics Elek, Döry István, Des Echerolles K. István, Erdélyi Ágoston, Ficzek Emil, Frankó Endre, Gedeon Alajos, Glac Béla, Hoffmann Károly, Jakabffy Gyula, Janesó Jenő, Juricskay Aurél, Kiss Sándor, Kolthay Kornél, Leidl Emil, Liszka Árpád, Markovits Manó, Maróczy János, Miskolczy Pál, Pongrácz Gábor, Poynár Ernő, Stern Dezső, Szilárdy Imre, Szokoly Tamás, Szommer Nándor, Tury László, Vajna János, Vass István, Vattay Sándor, Votiski Antal, Zigre Aurél. A tánc kezdete 6 órakor. A meghívó egyúttal belépti jegyül is szolgál.

* Szerencsétlenség egy kavicsbányában. Münchenből írják, hogy a Jodadorf mellett levő langenspettenbachi kavicsbányában az egyik fal összedőlt és 15 embert temetett maga alá. Kettő azonnal meghalt, egyiknek pedig mellkasát zúzta össze a tömeg. Többet kéz- és lábtörést szenvedtek.

* Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Fazekas Sándor szeghalmi kir. járásbírói irnokot a nagyváradi kir. törvényszékhez helyezte át.

* Tizenkét ezer forint a szemétkben. Nem mindennapi jelenet játszódott le a napokban a budapesti nyugoti pályaudvaron. Egy kocsisztító vasúti munkás e szavakkal állított Boeckelberg Ede rendőrtisztviselő elé:

— Jelentem alásan, ebben a perczben 12 darab ezrest találtam.

— Hol?

— A szemétkben — a mit a vagonból kisorspörtem.

A bécsi gyorsvonat utasai már mind eltávoztak és a különben zajos váróteremben már éjjeli nyugalom honolt. Negyed óra mulva sebes hajtással kocsik érkeztek a pályaudvarhoz. Egy ur sietve kiszáll és izgatottan kérdezősködik, nem találtak e tizenkét ezrest. Boritékban a zsebében hordozta a ropogós bankókat és vigyázatlanságból kiszórta. Az ur, ki gelsei Guttmann Vilmosnak mondta magát, kellő igazolás után megkapta pénzét és örömeiben száz forintot nyomott a becsületes munkás markába. Adhatott volna többet is.

* Biharvármegye leírása. Osváth Pál budapesti író Biharvármegyéről könyvet írt, melyet a nyilvánosság elé akar bocsátani. Miután a kiadás költségeivel nem rendelkezik, folyamodott az alispáni hivatalhoz, hogy eszközöljön ki részére a törvényhatóságtól némi segélyt. Az alispán annyiban helyt adott a kérelemnek, hogy a közgyűléshez beterjeszti határozat hozatal alá.

* Nisnij-Novgorod vízben. Pétervárról telegrafálják: A Volga Nisnij-Novgorodnál rohamosan emelkedik, a város alsóbb részei és a nagy vásártér víz alatt van, a nagy színházba az első emeleti ablakokon betődül az ár, a czirkusz beomló félben van: az alsó városban sok ház beomlott és tizenöt ember vízbe fullt. A lakók a felső városba menekülnek, hol a hatóságok 10.000 embert az iskolákban és egyéb középületekben helyeztek el.

* Temetés. Nagy részvétel mellett helyezték örök nyugalomra tegnap délután Biró Mihály fodrász-iparos nejét Lőrinczy Berta asszonyt nagy-magyar-utcai lakásából. A temetési szertartást Csák Máthé ref. lelkész végezte és megható imát mondott a korán elhunyt hitvestárs koporsója felett. A négyes fogatu halottas kocsira helyezték azután a megboldogultat s számos rokon, ösmerős és jóbarát kísérte az örök nyugalom helyre: a zöldkerti temetőbe. Az elhunyt koporsóját a férj, testvér és jó barátok koszorui borították. A temetését Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradi dísztemetkezési intézete rendezte a legnagyobb pontossággal.

* Ajánlás alapítványi helyekre. Biharvármegye alispánja folyó évi május hó 25-ikén délelőtt 9 órára rendkívüli közgyűlésre hívta össze a vármegye törvényhatósági bizottságának tagjait. A közgyűlés egyik legfontosabb tárgya a Ludovika-akadémiában üresedésbe jövő alapítványi helyek betöltése lesz. Eddig a következő ifjak nyújtották be kérvényüket: Sztancsek Sándor, Horváth Márton, Bihar Sándor, Tar Aladár, Vattay Sándor és Géczy József.

* Végzetes vadászat. Miskolcra jelentik, hogy Sajó-Szent-Péteren Fazekas László joggyakornok Janovits Jenő községi aljegyzőt vadászaton vaddisznó helyett véletlenségből agyonlötötte.

* Esküvő. Nagy Zsigmond nagyváradi lakos ma délután 3 órakor esküszik a h.-k.-kovács-i ev. ref. templomban örök hűséget Balogh Piroška kisasszonnyal.

* Écsy bácsi halála. Balaton-Füred meg-alapítója és ötven éven át igazgatója, Écsy László kir. tanácsos, akit az egész Dunántul, mint Écsy bácsit ismert, e hónap 11-én 86 éves korában meghalt. Rendkívül érdekes öreg ur volt, akinek ugyszólván életcélja volt, hogy Balaton-Füred nagy legyen. Megtett minden lehetőt a vendégek kényelmére és nem kimélt semmi áldozatot. Ezelőtt hat esztendővel ment

nyugalomba félszázados szolgálat után, de még akkor sem tudott megválni munkásságának szinheiyétől. A Horváth-házban lakott, a honnan az utóbbi időben már kerekese székéből nézte meg mindennap a fürdőt. Halálának hírére soknak megdobban a szíve, mert az öreg urat mindenki szerette. Jótékonyága az egész Balatonmelléken ismeretes volt. Azután meg nem egy jóízű történet forog szájon a különben komoly öreg urról. Az öreg Écsy bácsiban Endrőd y Sándor kiváló írónk feleségére nevelőapját gyászolja.

* Egy eltévedt kis leány. Vasárnap este Borsi Lajos püspökii lakos hajlékába egy 7 évesnek látszó kis leányka állított be. A vezetéknevét nem tudta megmondani, csak annyit magyarázott meg eleinte, hogy ő Nagyváradon lakik. Mikor aztán asztalhoz ültették és a dísznó-orrjával, babérlevéllel főzött paszulyból is jól lakott, elmondta, hogy milyen szép temetésen volt ő. A lovak fején szép bokréta volt. A kocsik meg üveges volt és sokan mentek utána; ő is. Valószínű, hogy valami temetést nézett végig és a temetőből tévedt Püspökibe. A jólelkű Borsi Lajos tegnap bejött Nagyváradra és bejelentette az esetet a rendőrségnek. A kis porontyot otthon hagyta és nem nagyon bánna, ha az anyja neki hagyna.

* A lefoglalt Tipographia. Egész halmaz érkezik a városi és megyei hatóságokhoz azon leiratokból, melyekben, hol az egyik, hol a másik sajtótermék lefoglalását rendeli el a miniszter. Legújabbban a »Typographia« című nyomdász-lap márczius 22-iki számát rendelte elkoboztatni, mert az jött tudomására, hogy ezen közlöny »Harminezhárom esztendő« czímmel és Zaka Lajos aláírással egy oly cikket közölt, mely a munkás népet a fennálló törvényes rend megzavarására izgatja.

* Rendőri hírek. Házi gazda, aki a maga birája. M. Péter nagyváradi lakos, mert a lakója nem fizetett házbért, beszegezte az ajtót. — A bérkocsisok megint verekedtek a vasutnál. Kettőt bekísértek a rendőrségre. — 370 frtos lopás. Fischer Vilmos nagyváradi lakos a pénzét nagyon féltette és a párna alá rejtette. Mig távol volt lakásától, valaki ellopta a tárczáját, melyben 370 frt volt. A nyomozást megindította a rendőrség.

* APRÓ HIREK. — Haldokló Eszterházy gróf. Pizából írják: Esterházy Miklós gróf, ki ezelőtt harmadfél évvel Turinban feleségül vette Borghese Kamilla hercegnőt, halálán van. A család tagjai Pizába utaztak, hol a gróf apósának, Borghese Pál hercegnek palotájában fekszik. — Gyilkosság tíz krajezar miatt. A baranyamegyei Albertfalvi kendergyár két munkása, Bakó Károly és Nagy Mihály tíz krajezar miatt összevesztett egymással s verekedés közben Nagy Mihály agyonszurta Bakót. A esendörök a gyilkost még aznap elfogták. — Gyújtó villámcsapás. Grácból jelentik, hogy a város közelében épülő Szent János és Szent Pál templomát felgyújtotta a villám. A templom 1790-ben épült, Károly kir. herceg özvegyének, Mária bajor hercegnőnek alapítványából.

Vonatok érkezési és indulási ideje 1895. május 1-től.

Érkezik:	Indul:
Budapestről 2-12, 7-08, 1-48, 7-15, 3-42.	Budapest felé 2-26, 8-43, 11-04, 11-32, 2-22.
Kolozsvárról 2-19, 10-44, 11-17, 8-00, 8-38.	Kolozsvár felé 2-20, 7-15, 2-06, 3-58, 12-05.
Szegedről 8-30, 9-32, 5-30.	Szeged felé 4-25, 7-30, 10-20.
Aradról 9-32.	Arad felé 4-25.
Vaskóh-Belényesről 11-05, 9-09.	Belényes-Vaskóh felé 4-25, 1-48.
Gyoma-Kótról 10-05, 8-00.	Kót-Gyoma felé 6-55, 1-40.
Érmihályfalváról 8-10, 9-14.	Érmihályfalva felé 6-45, 4-35.
Szent-László és Félix fürdőből 8-15*, 10-10, 3-37*, 6-20, 8-55, 10-54*.	Szent-László és Félix fürdőbe 6-40*, 8-39, 2-05*, 4-45, 7-20, 9-19*.

A fekete számok az éjjeli időt jelentik.

A *-gal jelölt vonatok csak vásár- és ünnepnapokon közlekednek.

A nagyváradai kerületi tornaverseny rendező bizottság ülése.

A nagyváradai kerületi tornaverseny bizottságának elnökei tegnap, délelőtt 11 órakor gyűlést tartottak a vármegyeház kis termében.

Jelen voltak: dr. Beöthy László főispán, a fogadó bizottság elnöke; dr. Bozóky Alajos jogakadémiai igazgató, Bíráló bizottság elnöke; Nátafalusy Kornél tankerületi főigazgató, Szállásoló bizottság elnöke; Vidovics Bonaventura főreáliskolai igazgató, Élelmező bizottság elnöke; Stark Gyula, Ünnepély rendező bizottság elnöke; Mezey Mihály, Díszítő és szerelő biz. elnöke; Kunz Gusztáv, Pénzkezelő biz. elnöke; Cziffra Gerő, Rendfentartó biz. elnöke; Rimler Károly, Egészségi biz. elnöke; Dr. Hoványi Ferencz, Rátkay József, Glac Antal, Cziffra Gerő stb.

A bejelentések szerint 453 ifju fog résztvenni a tornaversenyen, kik közül 293 idegen, 160 nagyváradai.

Rátkay József elrendezte már a kivonulás sorrendjét is, amint előre jelezve volt, az intézetek létszámának lefelé menő számarányához képest. E szerint első lesz a temesvári főgimnázium 60 diákkal, 2-ik Nagy-Enyed 40. — 3-ik a nagyváradai reáliskola 40. — 4-ik az aradi leányiskola 35. — 5-ik a fehértemplomi gimnázium 32. — 6-ik a kolozsvári kath. főgimnázium 30. 7-ik a brassói 25. — 8-ik a dévai tanítóképző 35. — 9-ik az aradi főgimnázium 24. — 10-ik Versecz 22. és 11-ik a nagyvárad. kath. főgimnázium 160 diákkal.

A versenyben résztvevők és a vendégek június 2. és 3. napján fognak megérkezni Nagyváradra, mégpedig a legutolsó csapat 3-án délután az alföldi vonattal.

(Június 3-án délután próbagyakorlatok lesznek, este a Rhédey-kerjben tűzijáték ünnepély, az ifjuság számára gulyás hus, tézta bor és kenyérből álló ingyen vacsora; vacsora után táncz.

Június 4-én reggel 7 órakor a versenyek megkezdése, melyek délig szakadatlanul fognak tartani.

Délben nagy ebéd.

Délután 5 órakor amateur bicycle-verseny. Verseny díjak lesznek: 2 arany érem, 22 ezüst érem, 28 bronz érem, melyek 214 forintba kerülnek és 68 elismerő diszoklevél, melyek a beszerzendő torna eszközökkel együtt 63 forint kiadással járnak.

A verseny pálya elkészítése 600 forintba kerül.

Másnap esetleg a verseny folytatása és a díjak ünnepélyes kiosztása.

Az első nap este adandó vacsorára özv. Julier Vilmosné, a »Széchenyi-szálloda« bérlőjének ajánlatát fogadták el, ki személyenként 70 krajczárért vállalta el a kiszolgálást.

Apróbb részletek megvitatása után a gyűlés véget ért.

Ezzel kapcsolatosan megemlítjük, hogy dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter is jelen lesz a versenyeken, ki valószínűleg június 3-án este a 7 órai gyorsvonattal fog megérkezni s a bibornoki rezidenciába fog szállni.

Hivatalos közlemény.

8641/1895.

Értesítés.

Az 1889. évi XXVIII. t. cz. 19. §-a végrehajtása tárgyában kibocsátott magyar kir. pénzügyminiszteri rendelet alapján elrendelt szóbeli tárgyalás és panasz felvétele és lehető elintézésére a kir. pénzügyigazgatóság által tett intézkedés folytán minden hónap harmadikcsütörtöke napján délelőtt 9 órakor egy pénzügyigazgatósági tisztviselő fog a városház tanácstermében megjelenni, ki az adóügyben előforduló panaszok felvételére és elintézésére jogosított.

Felhivatnak azért mindazon adófizető polgárok, a kiknek adóügyben bármily panaszuk van, hogy a kitűzött határidőben a városház tanácstermében jelentkezzenek s panaszukat szóbelileg terjesszék elő.

Ezen panasz felvételek és elintézésék a folyó hóban a harmadik csütörtökön 16-án fognak megtartatni.

Nagyváradon, 1895 május 12-én.

Sal Ferencz,

kir. tan. polgármester.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szerdán: Másodszor: *Egy bolond gondolat*, bohózat.

Csütörtökön: *Királyfogás*, operette. Pénteken: *Az eltévedt báránkyka*, vaudeville.

Szombaton: *Othlon*, színmű.

Vasárnap: Délután: *Csókön szerzett végény*, este: *A csikós népszínmű*.

Egy bolond gondolat.

— Május 14-én. —

(Bohózat 4 felvonásban Laufs Károly után magyarosította Hlovai Hugó. Először adatott a nagyváradai színházban. 1895. Május hó 14-én.)

Annyi kétségtelen, si venia verbo az olesó élczért, hogy Leszkaytól nagyon okos gondolat volt ezt a »Bolond gondolatot« színre hozni. Másrészt az is bizonyos, hogy a legnagyobb bolondság volna arra vállalkozni, hogy a meséjét — premiére-nél obligát valami elmondjuk, azzal a részletességgel, a melylyel egyedül lennének képesek annak a kacagató össze-visszának, annak a valósággal homéri komikumnak legalább halvány vázlatát adni, a melyet e bohózat nyújtott. Nem is tesszük. Utóvégre is a generalis consensus, a közmegegyezés is csak valami és hami mint a valóságához hű referens, bozatosítjuk az olvasókat, hogy a publicum ritka egyértelműséggel valósággal el volt ragadtatva, meg vagyunk győződve, hogy e bohózat sikerét helyesebben jeleztük, mintha azt a darab széptani bonczolása után az aesthetiba összes mesterfogásai szerint igazoltuk volna be.

Mert azt nem lehet tagadni, hogy a közönség végső elemzésben mulatni megy a színházba, már mindenki és minden darabnál a maga módja szerint; mi ritkán láttuk a színház közönségét úgy nevetni, mint tegnap este, úgy tapsolni, mint tegnap este és ez eleget mond.

Csak tessék elgondolni. Vastag ur, a derék háztulajdonos, a ki nejjére gyanakszik, épen e miatt elutazik családjával együtt Pestről és házat unokaöcsésére, Kalmár Ernőre bizza. Ez, szolgálja indítványára, hogy adósságaitól megmeneküljön, kiadja a lakásokat. A hány bérlő, annyi új kuforrása a kiapadhatlan bohóskodásnak.

Egy rendkívül sensitív, zenekar igazgató, egy dühös gigerli, egy adósságokban nyakig uszó — a kitétel kétségtelenül nem shoking — operette-énekesnő, és a mi a legjobb, egy felvidéki birtokos családjával, igen könnyűvérű középkorú uri ember, a ki tótosan beszél. A retortában ezek a különféle elemek összevegyülnek, de nincs az a magasabb vegytannal foglalkozó ősz kemikus, aki ezt le tudná írni, hogy micsoda furesábnál furesább vegyületek jönnek itt létre; s valóban a darabban a kacagatóknál-kacagatóbb helyzetek valósággal hajtják-üzik egymást, úgy hogy a közönség — szinte hihetetlen, de úgy van — az előadás vége felé a nevető idegek teljes kimerülésével, már csak alig adott kifejezést tetszésének; az a sok százezü egész, a mit publikumnak neveznek, majdnem száználmasan nevetető látványt nyújtott, a mint tehetetlenül vergődve engedte magát a bohózat ellenállhatatlan erejének.

Ne vessék szemünkre professionatus aesthetikusok, hogy úgy szeretjük megfigyelni a közönség magatartását; ha másnál nem, de egy bohózatnál, ő a legfőbb bíró, tetszése mérője a sikernek. Utóvégre is nem a közönség van a darabért és színházért, hanem a darab és színház a közönségért.

Föl fog talán tűnni, hogy bohózatból jövünk és egyetlen szellemes, élczes megjegyzést sem hoztunk magunkkal. Nem lehet kérem, nem lehet. Itt minden szó szervesen összefüggött a cselekménnyel. Igazán bántuk, mily ritka ügyességgel oldja meg szerző a bonyodal-

mat, nem hiányozván természetesen az obligát kettős házasság sem. A darab eszközei a bohózatéi voltak; nyelve néhány kivételtől eltekintve, a jó izlés szabályainak teljesen megfelelő.

Magát az előadást tekintve siker oroszlán része kétségtelenül a Rónaszéké. Oly alakítást nyújtott, a melyet bátran számíthat a legjobbak közé, a melyeket nyújtott és mi a leg-sikerültebbek közé, a melyeket láttunk. A trencsénmegyei földbirtokos, a ki színésznek után jár és tótosan beszél, tegnap estétől fogva a n.-váradai közhangor elemei közé be van fogadva.

Tolnainé, mint előbbi felesége, szintén igen élvezetes játékot nyújtott. Hadd legyen teljes a család és említsük közvetlen utána Novák Irént a kis lány szerepében. Kicsiny szerepét elég ügyesen adta. Vegyük már most vöm uramat, Benedeket, ujdonsült háziur szerepében. Kétségtelen, hogy elég jól alakított, de nem szabadna oly illegmatikusnak és túltartózkodónak lennie.

Érte a közönséget egy meglepetés is. Gál mint komikus, a zenekarigazgató szerepében, Rónaszéki mellé méltóan sorakozik és bámulatos sokoldalúságáról tett bizonyosságot. Igen jó volt még Szendrei, Ugróczy szerepében, az igazi füles szolgát adta sikerülten.

A mellék szerepekben igen tetszetek: Balassa (Vastag), Rónaszékiné (felesége), Hunyadyné (leányuk, Margit) és Delli Emma (Bájlaki Miczi.)

Szóval a darab — ily előadás mellett, mint a mai — repertoireon fog maradni és kasszadarab lesz. Leszkay gratulálhat magának ehhez a »Bolond gondolat«-hoz.

REGENY-CSARNOK.

Az apai vér.

Regény.

Írta: Edhor J.

(39)

Fordította: Veress Zsigmond.

(Folytatás.)

— Mindent tudok, Marinelli gróf halála végórájában fölfödözte a borzasztó titkot.

— Szegény Felixem!

— Élettel voltam adós a bárónak, de én, fájdalom csak egyet tudtam adni.

— Ne izgasd föl magad, kérlek, majd . . . kedvesem . . . majd ha egészséges leszel.

A tanár szeméit leirhatlan kifejezéssel az ősz pap csendes, fájdalmas orozájára irányza. Kissé habozott, azután a könnyű takarót összekapkodva s beesett keblére mutatva, csendesen de határozottan mondá:

— Mint orvos nem csálhatom meg magamat. Az nem lehet máskép. János bátyám, nem igaz? Ne tedd nehezzé az elválást; mert ime Marinelli gróf vallomása után, — az »atya« szó nem akart ajkaira jönni, — csak nehezen élhetnék. Bocsáss meg, ó bocsáss meg, ha neked fájdalmat okozok!

A pap sovány, gyenge kezeit összekulesolta s mellére tette.

— Istenem, meg kell lenni! — tördelé félig elnyomva a könnyektől.

— Meg kell lenni, bizonyára, kell, mert Alojzia magához fog emelni, ha az rám nézve jó lesz.

Az öreg pap a szoba hátterébe akart menni.

— János bátyám!

— Beszélj gyermekem!

— Még egy kéresem van . . . a legutolsó . . . oly sok után . . . szabad kimondanom?

— Bizonyára Felix.

— A halálban is közeledken akarnék maradni, nem jelölnél nekem Alojzia mellett helyet?

A következő percekben csak a lelkész fuldokló zokogása volt hallható, azután fátyolozott hangon felelé:

— Legyen! Ha megszorulunk is, azért még is kapok ott helyet.

— Mellettem, János bátyám mellettem, mert mi együvé tartozunk. Te halálom után is oltalmazni fogsz az idegen kéztől, nem igaz? Első szendergésemben is te védtél s te imádkozzá utolsó nyugalmamért is.

Kis idő múlva folytatá Felix:
— Most pedig köszönök, kimondhatlanul köszönök mindent... nem az értem hozott áldozatot, mert azt Isten fogja megjutalmazni, hanem szeretetedet.
Szívzaggató mosoly vonaglott a haldokló sápadt ajkai körül.
— Nem tudom elképzelni, Felix, nem fölfogni, hogy én tégedet el foglak veszíteni.
(Folyt. köv.)

T Á V I R A T O K.

Országgyűlés.

A főrendiház ülése.

(Folytatás.)

Megjegyzés a névszerinti szavazás, az eredmény a következő:

Zichy Nándor gróf erélyes hangon követeli, hogy azok a főrendek is hívassanak fel szavazásra, akik első ízben nem szavaztak. Ha az elnök e kérelmének nem adna helyet, akkor törvénytelenül járna el s mellőzné a házszabályokat.

Majorossy János tinnini püspök szintén erélyes hangon szólal fel, követelve Zichy Nándor gróf kérelmének teljesítését. Az nem járja, hogy többen a főrendek közül elüttetnek szavazati jogaiktól.

Elnök a késői felszólalásokat — sajnálja — figyelembe már nem veheti.

A szavazás eredménye a következő:

Igennel szavazott, vagyis a hármasszabályosság jelentését általánosságban elfogadta 117 főrend.

Nemmel szavazott 116 főrend.

Igy a hármasszabályosság jelentése általánosságban egy szótöbbséggel elfogadottat.

Következik a részletes tárgyalás.

A III. fejezet eziménél felszólal

Zichy Nándor gróf. Röviden kiakar terjeszkedni azokra, amiket az általános tárgyalás alkalmával nem mondhatott el.

Kéri a főrendeket, hogy adják meg neki e jogot.

Elnök figyelmezteti szónokot, hogy az általános tárgyalás le van zárva. (Zichy Nándor gróf leül.)

A 22-ik szakaszról

Keglevich István gróf az áttérés és kilépésre vonatkozólag módosítványt terjesztett be.

Wlassics Gyula kultuszminiszter a módosításhoz hozzájárul.

Zichy Nándor gróf nem fogadja el Keglevich István gróf módosítását, mert azt és a szóban forgó szakaszt a vallásra és közérkölesre nézve veszedelmesnek tarja.

Keglevich István gróf: Elcsavarással!

Zichy Nándor gróf: Felhívja az elnök figyelmét az imparlamentáris kifejezésre.

Hosszabb indoklás kíséretében a következő határozati javaslatot nyújtja be.

Mondja ki a főrendiház, hogy a 22-ik szakaszt elveti.

Bánffy Dezső báró: Ugy véli, hogy leghevesebb volna a kérdést úgy feltenni, hogy elfogadja-e a főrendiház Keglevich István gróf módosítását? Ennek elfogadása esetén Zichy Nándor gróf indítványa eselik.

Elnök jelenti, hogy 10 főrend névszerinti szavazást kér.

Esterházy Miklós Mórész gróf kéri az elnököt, hogy az első szavazás utján olvastassa fel a távollévők névsorát.

Elnök felteszi a kérdést, elfogadja-e a főrendiház Zichy Nándor gróf hat. javaslatát, igen vagy nem? Akik elfogadják igennel szavazzanak, akik nem fogadják el, nemmel.

Zichy Nándor törlési indítványát elfogadta 119 főrend, Nemmel szavazott 115 főrend.

Igy tehát Zichy Nándor gróf hat. javaslatát a 22-ik szakasz törlésére 4 szótöbbséggel elfogadták.

A 23. szakaszról

Zichy Nándor gróf indítványozza hogy a szakasz egészen hagyassék ki.

Tíz főrend névszerinti szavazást kér. (Felhívások: Holnap! Holnap!)

Elnök a szavazást elrendeli.

Akik Zichy Nándor indítványát elfogadják igennel szavazznak, a kik nem fogadják el, nemmel.

Zichy Nándor gróf hat. javaslatát 112 szavazattal 110 ellenében, vagyis 2 szótöbbséggel elfogadták.

Holnap a tárgyalást folytatják.

Ülés vége 3 és órakor.

A válság.

Budapest, május 14. (Saját tud. táv.)
Báró Jósika miniszter ma reggel Budapestre érkezett és a délelőtt tartott minisztertanácsban résztvett. A hírek, melyeket Bécsből hozott a kevésbé beavatott liberális táborot örömmel töltötték el. — Állítólag a kedvező fordulatra a pápa előzékeny áldozatkészsége adta meg a lehetőséget, midőn Agliardi nuacziusnak visszahívását önkény felajánlotta. A kormány ez esetben nemcsak a Rómában teendő diplomáciai lépések követelésétől, hanem a Kálnokytól követelt elégteladásról is lemond.

A Lipótváros hadüzenete.

Budapest, május 14. (Saját tud. táv.)
A »Magy. Estilap« mai száma közli a főváros »egyik legelőkelőbb nagykereskedőjének« levelét, melyben a főrendiház ellenzékének recepczió ellenes magatartása és a bécsi antiszemita párt győzelmei fölött érzett elkeseredésében a »nagykereskedő ur« Bécsset, a királyt és Magyarországot azzal rémiti, hogy »a mily mértékben szervezkedett a főrendek ellenzéke, épp oly mértékben szervezkettek a magyarországi izraeliták is, s első sorban a Lipótváros vezető férfiai.« Továbbá: Több, mint bizonyos —, hogy »tekintve a messzemenő szervezkedést, mely direkt a Lipótvárosból indul ki — a következő választásoknál 100-nál több új ellenzéki képviselő kerül a parlamentbe. — Itt (a Lipót-városban) csendben, de sennél biztosabban folyik a munka.

Bánffy utazása.

Budapest, május 14. (Saját tud. táv.)
A magy. miniszterelnök szerdán este fog Bécsbe utazni, hogy a k a b i n e t sorsát végre döntésre juttassa.

Bécsi választások.

Budapest, május 14. (Saját tud. táv.)
Bécsben ma délelőtt tartották meg az első alpolgármesteri állásra a választást. Háromszori szavazás után Luegert választották meg Bécs város első alpolgármesterévé.

Uj szerb miniszter.

Budapest, május 14. (Saját tud. táv.)
Belgrádból jelentik, hogy Popovics, az adóügyi közigazgatás elnöke, pénzügyminiszterre lett kinevezve.

K ö z g a z d a s á g.

Nagyváradai hetivásár.

— Május 14. —

Vásári árjegyzék a nagyváradai piacon 1895. május 14-ik napján tartott vásárban eladott termékeknek és élelmiszereknek.

Tiszta buza 7-10—7— Kétszeres buza 6-20.—6-50. Rozs 6-10—6-40. Árpa 6-20—6-50. Zab 7.—7-40 Tengeri 7.—7-20 Borsó 14.—Lenese 16— Bab 8.— Köleskása 12-50 Burgonya 3-70. Lángliszt 13— Zsemlyelisz 12— Fehérkenyér liszt 10-50 Barnakenyér liszt 9— Széna fuvarral 5-10. Szalma fuvarral 2-30 Szalonna 45—. 6 kiló zsúpp-szalma 08 kr, 150,

kgrm. alom-szalma 04 kr. 1 köbméter tűzifabikk 3—, tölgy 2-75, cser 3-20. 100 kiló marhahus 52—. Öntött gyertya 54—. Lámpaolaj 50—. Egy liter bor 6 50, uj 40. Pálinka 24, szilvapálinka 80, szesz 96. Egy métermázsa kősó 10-70, nyers fagygyu 26—, olvasztott fagygyu 38—, szappan 24—, birka gyapju —, magyar gyapju 34-40. Egy hektoliter 6-bor 40.— uj-bor 30—, mész 1-10, kemény faszén 1-50 puha faszén —, kendermag 10—, köles 7— repce 13—, dió 16—, mogyoró —, aszu szilva 16—. Egy kilogramm savanyu káposzta 17, szalonna 58, sertésus 52. juh-hus 36, veres hagyma 20, fog-hagyma 42, bors 1-60, paprika 1-20 barna kenyér 10. Egy liter kőolaj 20, 1 mm. Bükköny 8-30. 1 mm. Luczernamag 48-tól 50 frtíg, 1 mm. Lóhere 60—70 1 mm. Burgondi 34—40

Marha ártáblázat 1896. május 14-ről:

Egy pár első rendű jármás ökör 300—, egy pár másodrendű jármás ökör 270—, egy pár harmadrendű jármás ökör 165—, 1 pár fejős tehén 175—. 1 drb. vágó ökör 250 kgr. 95—, 1 drb. vágó tehén 150 kgr. 75—, 1 drb. veres borju 8—, 1 drb. fél éves borju 38—, 1 drb. két éves borju 42—, 1 drb. hizott sertés 53—, 1 pár fél éves sertés 15-50, 1 pár egy éves sertés 26-50, 1 pár két éves sertés 39—, egy drb. jó igásló 80—, 1 pár ökröbőr 20—, egy pár tehénbőr 12-14. borjubőr 6-50, 1 pár ló-bőr 9-50. bárány bőr 1,40.

Forgalmi kimutatás 1895. évi május hó

14-ről: Tiszta buza körülbelül 400 hltr, kétszeres buza 200 hltr, rozs 500 hltr, árpa 100 hltr, zab 150 hltr, tengeri 400 hltr, burgonya 2500 hltr. Lábás jószágok: Hizott sertés mintegy 240 drb, félhizott 370, sovány 1000, süldő 1400, malacz 1700, hizott marha 6, jármás ökör 550, fejős tehén 310, borju 200, bivaly 39, juh 3400, ló 338.

A budapesti termény-tőzsde forgalma

1895. május 13.

Készaru üzlet. Csekély vételkedv mellett készbuza ma 2 és fél krral csökkent értékében és 10.000 q. hazai áru eladására adott alkalmat.

Idegen búzában nem volt forgalom.

Rosz irányzata bányadt. Az árak 6.30—6.40 forinton jegyeznek.

Árpa irányzata bányadt, a vevők száma folyton ritkul.

Tengeri irányzata csendes.

Zab irányzata változatlan.

II. Határ idő üzlet. Vidékről esőzéseket jeleztek, minél folytán piacunkon élénkebb realizációkedv keletkezett. A nap folyamában azonban a vevők száma megszáporodott és Berlin is 2 márknyi áremelkedést jelezvén, az irányzat csakhamar szűrdább jellegű öltött és az árak buzában és rozsbán 4—5 krral, tengeriben 6—8 krral, zabban 2—3 krral javultak.

Előfordult kötések: buza tavaszra 7.39—7.41 frt, buza május—juniusra 7.40—7.46 frt, rozs tavaszra 6.60—6.66 frt, tengeri máj.—jun. 6.93—6.98 frt, zab tavaszra 7.22—7.26 forint, szept. okt. 6.14—6.17 frt káposzta-repce augusztus—szeptemberre 11.50—11.60 forint.

Sertés-üzlet.

Kőbánya, május 13. Készlet: 152.818 drb. Urasági öreg kövér I. rendű: 45½—46 kr.; közép: 44—45½ kr.; süldő kövér: 47—48 kr.; sovány: 45—46 kr.; román: —; Szerb kövér 46—46½ kr.; könnyű 44½, 45½ kr. A hizott sertés üzlet irányzata: Csendes.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1895. május 14-én.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	122.75
Magyar koronajárdék	—	—	—	99.25
Magyar vasúti kölesön aranyban 4½%	—	—	—	126.—
Magyar vasúti kölesön ezüstben 2½%	—	—	—	103.75
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	—	—	—	125.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	—	—	—	98.25
Italmérsi jog megváltási kötvény	—	—	—	101.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	—	—	—	98.25
Magyar nyeresemény sorsjegy-kölesön	—	—	—	150.—
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy kölesön	—	—	—	101.50
Osztrák járadék papírban	—	—	—	101.50
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	123.50
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	101.50
Osztrák korona járadék	—	—	—	158.—
1860. osztr. államsors-jegyek	—	—	—	1075.—
Osztrák-magyar bankrészevény	—	—	—	459.—
Osztrák hitelbank részevény	—	—	—	75.—
Osztrák hitelintézet részevény	—	—	—	400.—
Osztrák-magyar államvasúti részevény	—	—	—	127.75
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	—	—	—	967.—
Német birodalmi márka	—	—	—	59.70
orjndon vista	—	—	—	122.—
Paris vista	—	—	—	48.45
20 márkás arany	—	—	—	11.94

SZINKÖR NAGYVÁRADON.

Nagy bérlet 14-ik szám.
Páros.I. Kis bérlet 14-ik szám.
Páros.

Szerdán, 1895. május hó 15-én

másodszer:

EGY BOLOND GONDOLAT.

Bohózat 4 felvonásban. Laufs Károly után magyarosítottta Ilsvai Hugó.

Kezdeté fél 8 órakor.

Holnap csütörtökön, május hó 16-án, bérletfolyamban:

Királyfogás.

Konti nagy operetteje.

Nagyvárad város n. é. közönségét van szerencsénk tisztelettel értesíteni, hogy a

Félix-fürdőt

Purcsi Jancsi eszaki első zenekara közreműködése mellett

szerdán, május hó 15-én

esős idő esetén is

MEGNYITJUK.

Az összes lakó szobák, kád- és tükrözfürdők, sétautak, továbbá a Félix-fürdő konyhája és pinczéje készen várja a legkülönbözőbb igényű vendégeket.

A kiszolgálás pontossága lesz legfőbb törekvésünk.

Kiváló tisztelettel

(121) 2-2

KERNÁTS és BIBÓ.

Végeladást
felülmuló kiárusítás
legujabb női felöltőkben!

Miatán gyárosaimnak az idény után a megmaradt női felöltőket visszaküldöm, annak kikerülése végett, hogy azok lehetőleg kiárusíttassanak. — leszállították az árakat olcsóbban mint felére, és pedig következőképpen:

Az idény kezdetén	30 frt.	most	15 frt	— kr.
" " " "	25 " "	" "	12 " "	" "
" " " "	20 " "	" "	9 " "	" "
" " " "	15 " "	" "	7 " "	" "
" " " "	11 " "	" "	5 " "	" "
" " " "	8 " "	" "	3 " "	50 " "
" " " "	4 " "	" "	2 " "	" "

A gyári szabott ár minden darabon látható!

Neumann I. Mihály,

Biharmegye legnagyobb női felöltők áruháza

Nagyvárad, Léva-palota

(117) 1-3

Olaszi, Corsó (Kishid-fő.)

Szent-László Főúrad: június hótól augusztus végéig. Előúrad: május 31-ig.

Utóúrad: Szeptember hó 1-től október hó végéig 50% »szoba-ármérséklettel.« gyógyfürdő.

(Püspök-fürdő.) Nagyvárad mellett felőrára vasuti állomás, távirta és posta.

Fürdőmegnyitás kezdete május hó 1-én.

Ujjonan fűrt ártézi-kút, mely csak 36 méter mélységénél fogva valóban a természeti ritkaságok közé sorozható. A bányulatos ártézi-víznek hőfoka 33¹/₂ Réaumur. Ezen ujjonan talált hévíztömeg be lett vezetve minden fürdőmedencébe s nevezetesen a tükrözfürdőbe, valamint a kádus és mörffürdőbe is, mely utóbbiak hatása, mivel a mörfföld e kitünő gyógyhatású hévízben van felolvasztva s alkalmazva — kettős lévén, feltünő gyógyeredményeket mutat fel.

1894. évről 1895. évre az összes fürdő-medencék és vetkezők egészen újabb lettek a legnagyobb kényelemmel és eleganciával építve. Azonfelül épült 15 kényelmes kád- és mörffürdő.

Van e fürdőtelepen igen díszes gyógyterem, gyönyörű nagy társalgó- és táncsteremmel, étteremmel, kávéházzal és fedett terasszokkal, közvetlenül a nagy és árnyas erdő szelén; séták a díszes parkban, az árnyas erdőben és a Somlyó-hegyen fűdött sétahely, kitünő konyha, kitünő borok: hírlapok, tekepálya, naponta háromszor zene. Időközönként a városi katonai zenekar is játszik.

A hévízforrások kitünő eredménynyel használtak az ivóvízzel együtt, heveny és különösen idült gyomor-, bél-, légcső-, tüdő- és hólyaguratkánál; feltünő eredményeket tanúsított a májbajoknál s nevezetesen az epékövek képződésénél, az epetak, első műtéténél, valamint az ezekből származott sárgaságoknál kezdődő vagy már előrehaladt vesebajoknál, melyek a vízbetegség tüneteit idézik elő.

A mörffürdők, melyek szintén ezen kitünő gyógyhatású hévízzel készíttetnek, bányulatos eredményeket mutattak a heveny és idült izületi eszókánál, valamint köszvényes fájdalmak, izületi dagasztásnál, gőrvélykóránál, de legkivált azon női betegségeknél, melyek oly mindennapiak s melyek a női szervezetet annyira kimeríteni szokták, ilyenek a rendetlen vérvesztések, az ezen időben megjelenni szokott méh- és alhasi fájdalmak, fehérfolyás stb.

A fürdő 120 szép, tágas világos szobával rendelkezik. — Fürdő-orvos: Dr. FILKOR LAJOS. Bővebb tudósításokkal szolgál

(92) 4-10

a fürdőgondnokság.

Mélyen leszállított árak készpénzfizetés mellett!

Végeladás!

Miatán a helybeli piacon a Deutsch K. I.-féle házban levő üzletünket felhagyjuk, illetve új üzletünkkel egyesítjük, kényszerítve vagyunk a régi üzletben felhalmozott fölösleges árut.

SZOLID ALAPON VEZETETT

VÉGELADÁS

utján értékesíteni, minek folytán vásznak, asztalneműek, fehérneműek, férfi- és női ruhaszövetek, függönyök, ágy- és asztalterítők, butorszövetek stb.

mélyen leszállított árak

mellett adatnak el.

KUNZ JÓZSEF és TÁRSA

(103) 11-20

NAGYVÁRAD, Szent-László-tér.

Állványok eladó

Kunz József és Társa cég

Szent-László-tér,

DEUTSCH K. I.-féle házban levő üzletben.

Mélyen leszállított árak készpénzfizetés mellett!